

Kosovel, Srečko: **Barž = kons: besede v prostoru.**

Izbral, uredil in spremno besedo napisal Igor Saksida. Ilustriral Damijan Stepančič.

Dob pri Domžalah : Miš, 2015, 175 str.

»Nov izbor 110 pesmi Srečka Kosovela (1904 - 1926) je bil zasnovan ob pesnikovi 110-letnici rojstva in je izšel ob 90 letnici njegove smrti. Dr. Igor Saksida ga je namenil predvsem mlajšim generacijam, izbor pa jim je približal ilustrator Damijan Stepančič z na mestih subtilno, drugje udarno ilustratorsko govorico. Kosovelov pesniški svet, ki zajema tako doživete 'kraške' trenutke, ljubezenske izpovedi in hvalnice materinski ljubezni kot jedke kritike sodobnega sveta in vizijo svetl(ejš)e prihodnosti, je tako zelo zapleten in mnogopomenski, da se je dr. Saksida med izbiranjem nenehno spraševal, katere pesmi so zanimive tudi za mlajšega, sodobnega bralca. Kaj nam lahko Kosovel pove o resničnosti, v kateri živimo, jo opazujemo in o njej razmišljamo? Trudil se je poiskati pesmi, ki sodobnemu bralcu razkrijejo izbrušeno-kritičen, svež uvid v enaindvajseto stoletje.

Dr. Saksida je k svojemu izboru napisal tudi izčrpno spremno besedo z naslovom *Besede v prostoru, prostor besede* (str. 160-171).« <http://www.zalozbamis.com/knjiga/barz--kons>

Spodbude za branje:

- Spremna beseda dr. Igorja Saksida je vsekakor lahko dobra spodbuda za branje in v pomoč pri razumevanju Kosovelovih pesmi, **tako odraslim kot mladostnikom** (srednješolcem),
- Učence 3. triletja pa bomo najbrž uspešneje motivirali za branje, če jim bomo prebrali nekaj izbranih pesmi, npr. Bori (str. 37), nekatere pa tudi pokazali, npr. Kons: 5 (str. 114).
- Mlade bralce povabimo, da zbirko sami prelistajo, si ogledajo tudi ilustracije in glasno preberejo pesmi, ki jih pritegnejo na prvi pogled. Pesmi beremo eden za drugim in poslušamo, uživamo v ritmu, rimah, melodiji, zvočni podobi pesmi. Če želijo, mladi bralci povedo tudi, zakaj so jih izbrali.
- Ali pa mladim bralcem najprej na kratko predstavim Srečka Kosovela in njegove pesmi (pomagam si s spremno besedo dr. Igorja Saksida) ter jih nato prosim, da pregledajo zbirko, izberejo vsak svojo pesem in utemeljijo, zakaj so jo izbrali. Pesmi beremo eden za drugim in poslušamo; poslušamo tudi utemeljitve in uživamo ob sporočilih pesmi.
- Zakaj ima zbirka podnaslov »besede v prostoru«?
- Naslednjo strategijo pa lahko uporabim kot motivacijo ali kot povzetek (zaključek) skupnega branja ali pa tudi nekje vmes, da se na videz sprostimo, v resnici pa morda beremo celo pozorneje: (1) nekaj izbranih pesmi (vsaj toliko, kot je mladih bralcev v skupini) fotokopiram in jim odrežem naslove, naslove zberem vse skupaj – bralce prosim, da pesmim poiščejo prave naslove; (2) fotokopirane izbrane pesmi razrežem na dva dela – bralce prosim, da sestavijo prave polovice; (3) fotokopiram vse naslove pesmi v zbirki (kazalo je na kraju knjige), jih razrežem in ponudim mladim bralcem, da jih razvrstijo v pesem (najbrž naslove znotraj enega razdelka, npr. *Kdo zre v moje sanje?* itd., tako bo nastalo sedem »novih pesmi«).

- Mladi bralci sestavljajo svoje konse.
- Kako se jim zdijo ilustracije Damijana Stepančiča? Bi želeli ilustrirati katero od pesmi, ki je ni Stepančič? (Povezava z likovno vzgojo.)

Spodbude za nadaljnje branje:

- V knjižnici poiščemo vse knjige pesmi Srečka Kosovela in jih razstavimo. Dogovorimo se, da bo vsakdo predstavil po eno zbirko in iz nje prebral vsaj eno pesem. Čez nekaj dni priredimo pesniško matinejo ob 90-letnici smrti Srečka Kosovela (18. marec 1904, Sežana, † 27. maj 1926).

mag. Tilka Jamnik